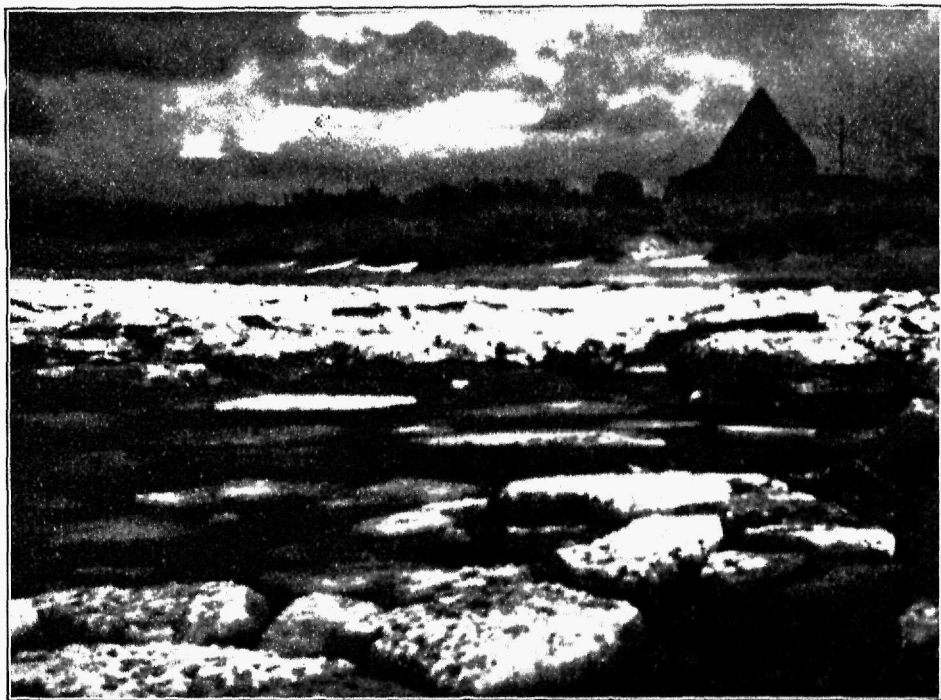

FOTOKUNST

*Mai-Juuni 1931.
Pärta erinumber No. 9.*

Lehmuõ.

PIRITA RAND, JÄÄMINEKUL

Foto: Ed. Rosedam
Lõun IV auh. P. K. S. 1930. a. fotovõistlusest

PIRITA FOTOVÕISTLUSED

A. S.

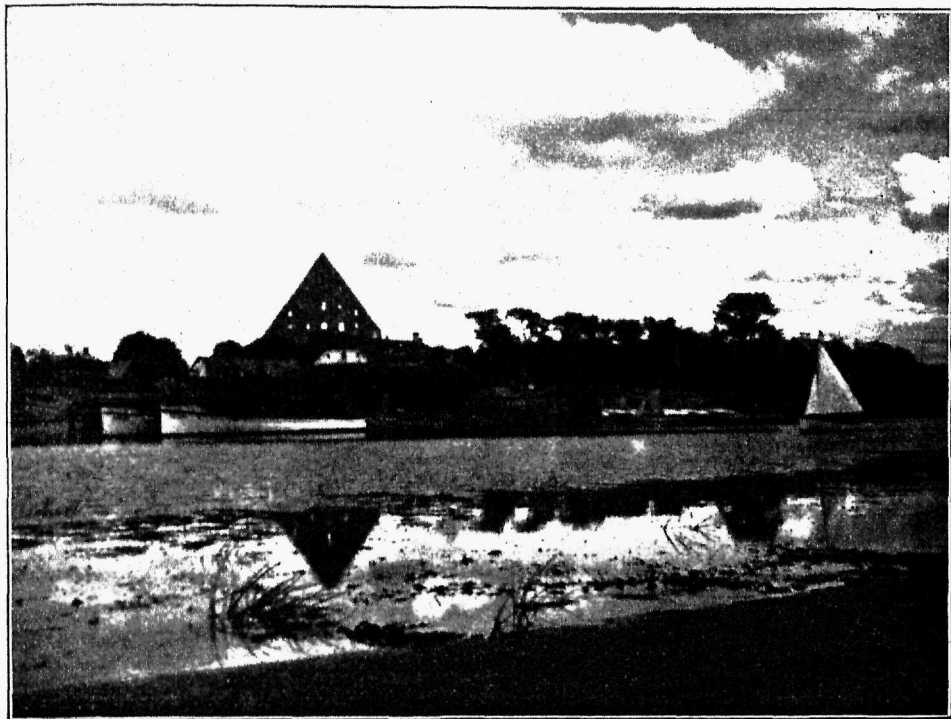
Ei ole sarnast looduslist ilu meie pealinna läheduses, mis pealegi hõlpsa ja odava liikumisabinõude poolest nii kergesti kättesaadav, kui seda on Pirita.

Tema ilu, ümber aasta, eriti aga suvisel ajal, on võrratu, mida ei suuda sõnale seada, kuid pildile ometi. Pildistamiseks leiab siit foteharrastaja ikka ja alati kauneid ja meeltülendavaid motiive oma kunstilise jänu kustutamiseks. Meeldiva ja tänuväärt ülesandega tegutseb siin Pirita Kaunistamise Selts, kes on Pirita kultuurilise elu ja ilu süvendajaks. Pirita elustamise otstarbel, nii oma kui välisilma küllastajate keskel, on P. K. S. korda saatnud nii mõndagi.

Juba kaks aastat on selts korraldanud fotovõistlusi, arendades seega ka fotoasjandust, mis meile, foteharrastajate perele, on suure tähtsusega. Fotovõistlus on iga-aastane ja on nii korraldatud, et saada Piritalt ümber aasta ülesvõtteid (igast aastajaast). Tähtpäevaks on igal aastal 1. detsember. Käesoleval aastal juhitakse foteharrastajate tähelepanu eriti Pirita supelranna elu ja ilu leidmisele ja laiendatakse võistluse piirkonda lähema Pirita ümbrusega — Merivälja, Kose, Kloostri-metsa ja Lükati juuretõmbamisega.

Auhinnastatud pilte reprodutseeritakse postkaartideks ja muuks otstarbeks.

Pildid ilmuvad Pirita elu ja ilu arendamise otstarbel oma kui ka välisilma ajakirjanduses. Piltidest korraldatakse tulevikus Tallinnas kui ka välismaal näitused.

ELEVUSRIKAS PIRITA

Foto: Nik. Nylander
II auh. P. K. S. 1930. a. fotovõistlusel

PIRITA

Meie võrdlemisi viletsate liikumisvõimaluste juures ei ole suvituspuhkepaiga valik kuigi suur. Kui oli tallinlaste pea ainukeseks väljasõidukohaks varasemate aastatel ainuüksi Nõmme oma männimetsa ja liivaga, on saanud tänapäeval selleks suvise pealelõunase aja ja pühapäevade veetepaigaks Pirita ja Kose. Siin on olemas kõik see, mis leiab väljasõitja Nõmmel, kuid lisaks sellele kõigile veel suurepärasem rand, plaaš, millega suudab võistelda meie kodumaal üksi Narva-Jõesuu ja osalt Pärnu. Võrreldes esimesega, on Pirita parimusena kõrgelt hinnatav soem vesi ja tuultevarjuline asend ning märksa suurem looduslik ilu.

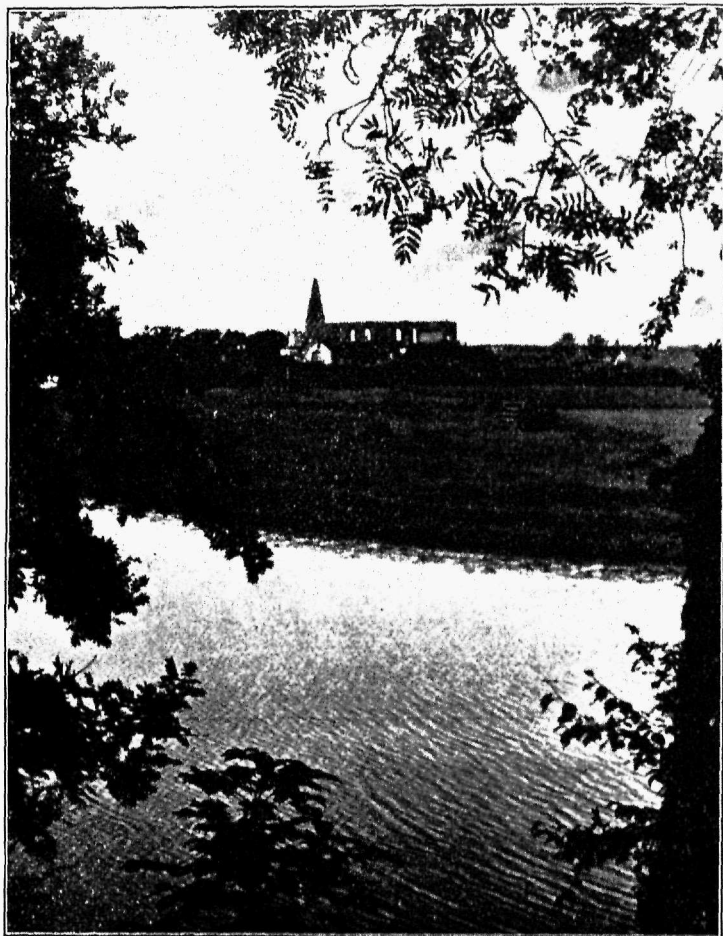
Pirita looduslikult kaunima tagamaa moodustavad Pirita jõe mõlemad kal-

dad. Praegusest sillast üles Kose poole on see jõeke kohati õige sügav ja paiguti allikaline, mis teeb küll veidi hädaohtlikuks süsta sõidu, eriti aga jõesuplemise. See eest on jõe käänakud mõlemapoolsete kõrgete kallastikkude vahel kaunid vaatleja silmale, oma lookeva joonega keset männi- ja kuusemetsa rohelist, millest kerkivad kaldal mõned üksikud lehtpuud.

Kes tahab saada kauni ülevaate kogu Tallinnast ja sadamast kaugemalt vaadeldud panoraamana, kui võimaldab seda Lasnamäe serv Kadrioru tagant, see külastagu tingimata Kose-Kallaste juures olevat Lasnamäe veert, kust paistab ka Lillep-Varsaallika maa-ala.

Pirita väärtuslikumaks osaks on mererand oma, eriti õhtul, toreda vaatega Tallinnale.

**VAADE PIRITA
KLOOSTRI
VAREMEILE
LÖUNA-
POOLSELT
JÕEKALDALT**

Foto: Ntk. Nylander

II auh. P.K.S.
1930. a.
fotovõistlusel

Kui kord tulevikus seatakse pargiliselt korda Pirita jõe kaldal asuv mets ja eriti jõeäärsed teed, moodustab see looduslikult kauni paiga.

Vähem tuntud ja populaarne kui Pirita jõe Kosepoolne kallas on kahtlemata Viimsipoolne, kuid kohati on see sama kaunis. Kui pääsete Brandmannile kuuluva Rätsepa talu taha jõekaldale, peatub silm kahel künkal, millest ühe künka veeri ümbritseb paekivist sein, ja ronides sellele, kust avaneb kaunis vaade ümbrusele, leiame siit paekivist väikese majakese varemed, mis hävinevad pea silmnähtavalt. Siia

on ehitatud enesele üks Viimsi mõisa omanikest matuspaiga väikese hauakalbeliga, kuid pikka püsi pole olnud sellel ja vast juba mõne aasta pärast on pudenenud needki varemejäänused.

Linna poolt tulles ja üle silla jõudes on paremat kätt asuv esimene maja, Pirita kõrts, arhitektooniliselt päris kauni ja meeldiva fassaadiga, kuid varjatud ebasobiiva plangi ja rõduga.

Möödudes kõrtsist ja käänates paremale kõrvale jõuame tänavale, mis viib meid Pirita kloostri varemete juure.

Kloostri-kiriku varemete esikülje ees asub surnuaed, mis on ümbritsetud kau-

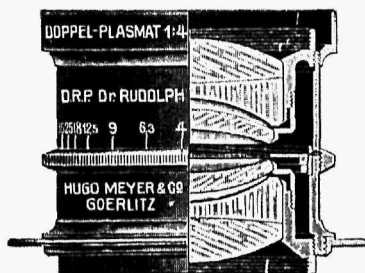
*Selle happevaba
kleepaine abil
kleebite omi foto-
sid kiirelt ja puhtalt*

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER

Meyer

PLASMAT

Dr. P. Rudolph'i järele.
D. R. P. ja välismaa patendid.

Uns sfääro-akromaat
kõrgendatud plastikaga ja
sügavusteravusega. Värvifotograafias eriti kohane.

MAKRO-PLASMAT 1:2,9

Valgusjõuline universaal-objektiiv. Pildinurk 75°

KAKSIK-PLASMAT 1:4 ja 1:5,5

Universaal-objektiiv portreede, grupi, helkivõtete ja maastiku jaoks. Objektiivi üksik pool on larvitatav läie avause juures, valgusjõus 1:8 resp. 1:11

KOGU-PLASMAT 1:4,5

Ühes objektiivis 3 põletiskaugust, 5 mitmesugust valgusjõudu ja tõmbepikkust.

Oleviku mitmekesisem objektiiv.

Kõrgendatud plastika ja sügavusteravus.

REPRODUKTSIOONI-PLASMAT 1:8

Valgusjõuline objektiiv joonreproduktsoonide ja võrdlõsede jaoks, maalide pildistamiseks ja kolmevärviliseks

KINO-PLASMAT 1:1,5

Valgusjõu älemitt!
Linastamise rekord!

Asendamatu objektiiv mitmekesisemateks kinovõteteks. Sobib tuntud kibesfilmiparaatidele.

NÖUDKE KATALOOGI Nr. 156

Optisch-Mechanische Industrie-Anstalt

Hugo Meyer & Co., Görlitz i. Schl.

Saksamaa.

**PIRITA
JÕE-
KALDAL**

*Foto:
Artur Ranft
Võetud
Meyeri
kogu-plas-
mafiiga 1:4,5
fäie avause
juures*

mis kõrge pakkivaiaga, kuna sissekäigu kohal on pool torni-taoline ehitis, nagu elitati sellaseid keskajal kirikute ette kellatornidena. Surnuaed suleti kasutamiseks hiljuti. Siin leidub rida huvitavaid vanaaegseid riste ja hauakive, kuigi surnuaed ise on jäänud hoole- tusse ja siingi vajatakse korraldavat ning kaunistavat kätt.

Pirita kloostrikiriku varemed, — sest alal on püsinud üksi kloostrikiriku varemed, kuna on hävinenud kloostriru- muid täiesti, — olid kaua aastaid hal- letsemisväärikses seisukorras ja sisse- käigu viil, — kunstiliselt kaunim alal- hoidunud osa, — oli lagunemisel, kuni kaeti 1910. aastal viil pealt, mis kaitseb hävinemisest; müüri ülalt veer on saa- nud loomuliku kaitse osaliseks selle tõttu, et katab neid tugev muru ja isegi väikesed puukesed, mis hoiavad müüri pudenemast.

Kuid täbaram oli lugu mõned aastad tagasi varemete siseruumis ja eriliselt hull müüri välistel külgedel. Siseru- mid olid ja on praegugi osalt reostatud. Väliseid külgi „kaunistavad“ naaberta- lud. Hiljuti seati korda Pirita jõepool- ses küljes kiriku põhjas olev torn, kuhu pääseb treppi mööda ja millise torni ti-

pust avaneb ilus väljavaade Tallinnale, lahes olevaile saarile, Kosele ja Viimsi- Meriväljale.

Samuti kui teisedki balti kloostrid on avaldanud Pirita klooster (ehitatud 14. sajangul) kauakestvat vastupanu re- formatsioonile. Sagedasti tülitasid kloostrit ja rikkusid ta rahu Tallinna palgasõdurid, kuid siiski jäi püsima ta, olles pelgupaigaks eeskätt Tallinna ko- danikkude tütretele ja leskedele.

Klooster hävineb alles vene sõja ajal. Tallinna allumisel Rootsile (1561. a.) pöörasid nunnad kuningas Erik XIV poole, samuti nagu pööras Saksa ordu Rooma riigi poole palvega, võtta neid oma kaitse alla. Seda aga võidi anda neile ainult kaudsel teel.

Algades 1575. aastast tungisid kallale kloostrile venelaste hulkuvad salgad, tapsid nunne ja kloostrisse põgenenud talupoegi ning vangistasid neid.

Kloostrit täielik hävinemine sündis 1. veebruaril 1577. aastal Tallinna teise suure piiramise ajal venelaste poolt. Peale kiriku laastamist tarvitati põletis- puudeks katuse sarikaid ja kloostrit müüride kivid — laskemoonaks kahuri- tele.

**PIRITA KALMISTU
KELLATORN**

*Foto: pr. Marta Nylander
1 auh. P.K.S. 1930. a.
fotovõistlusel*

Seitsaadik seisavad Pirita jõe kaldal omapärased varemed gooti kolmnurkse viiluga, millised jäänused tunnistavad tänapäevalgi kaunist müüritööst aknates, tugisammastes ning konsoolides.

Kui Pirita ilu on paranenud viimastel aastatel märksa, siis on see ainuüksi Pirita Kaunistamise Seltsi, eriti aga nimetatud seltsi väsimata sekretäri hra Albin Strutzkini teene. Hra Strutzkini algatatud on ka Pirita fotovõistlused ja kuna temal kui mittefotoharastajal on hea arusaamine „fotohaigete“ soovidest, siis loodame, et pea kõrvaldatakse ka viimased takistused teelt, s. t. kõike seda mis haavab silma,

mida näeb kuid võib nägematuks muuta maalikunstnik, mitte aga kaamera objektiiv.

Muudkui kättesaadavaks looduslikult ilus Pirita fotojüngreile!

Ettevaatust tindipliatsiga!

Kui tindipliatsit teritades julitumisi peaks sattuma silma mõni terakene pliatsi südamest, siis halvemal korral võib arvestada isegi pimedaks jäämisega. Pimelas ei tohi kunagi pliatsit teritada, sest aniliini kübemed, kui nad asenduvad piltidele, jätavad viimastele jäädavaid plekke.

GEVAERT

FILMID

PLAADID

PABERID

KEMIKAALID

UUDISED!

EXPRESS-FILM

23° Sch

Rull- ja pakkfilm. Eriti kõrgetundelik, ortokromaatlik, peenteraline ja udustusvaba

SUPER-PRESS

üle 24° Sch

plaat mis puudus tänini spordi-, pressi- ja kutselisel pildistajal ning edenenud amatööril.

SUPER-CHROMOSA

üle 21° Sch

igaks otstarbeks tarvitav amatöörplaat.

SUPER SENSIMA SPECIAL

üle 23° Sch

seni millegi poolest mitte-ületatud plaat kutselisele pildistajale.

PABERID

RONIX

kergelem käsitatav päevasäripaber kahes gradatsioonis.

RIDAX

universaalne ilmutuspaber negatiivide jaoks igas tumedussuhes. 4 mitmesugust gradatsiooni.

VITTEX

kutselise fotograafi eelistatult ilmutuspaber.

TONEX

kõrgetundelik kunstsäripaber. Eriti kohane kondensaatorita suurendusaparatuuridele.

ORTHOBROM

ideaalne suurenduspaber. Kohane ka kontaktpaljundeiks. 4 gradatsiooni.

KEMIKAALID

fotokeemilised preparaadid tuubides, kulvas ja vedelas olekus.

Müügil paremates fotokauplustes

AUG.

LANSERI

**TÄIELIKUM FOTO-ÄRI EESTIS
TALLINNAS, VENE 7 • TEL. 430-98**

Viimased uudised Leipzigi messilt:

3x4 cm pisikaamerad:

Mentor — „Drei-Vier“ Tessariga 1:3,5; Dr. Nagel — „Pupill“ Tessariga 1:3,5 ja 1:4,5; Zeiss-Ikon — „Kolibri“ 1:3,5 ja odavaim pisikaamera Zeiss-Ikoni „Baby-Box“; Hugo Meyeri kaamera „Megor“ 1:4,5 ja 1:3,5.

6x9 cm kaamerad:

Voigtländer — „Bessa“ uus mudel 1:6,3 ja 1:4,5; Rodenstock 1:4,5; Agfa — „Billette“ 1:6,8; KW „Patent-etüi-kaamera“ 1:6,3 ja 1:4,5, Zeiss Ikoni „Ikonta“ 1:4,5, „Icurette“ Zeiss Tessariga 1:4,5, „Donata“ Tessariga 1:4,5 plaatide ja pakkfilmi jaoks.

Suurendusaparaadid

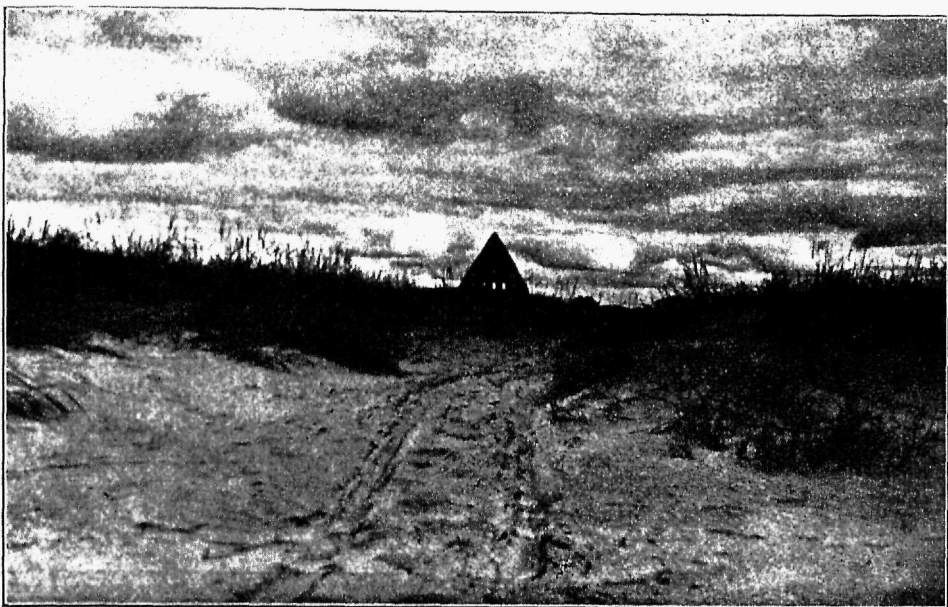
pisikaamerate jaoks; Ihagee uus suurendusaparaat.

Uued orto-isolaar filmid:

Herzog — „Isodux“ 23° Sch; Agfa-Isochrom 23° Sch; Eisenberger-Flaviridfilm 23° Sch; Gevaert-Express 23° Sch; Perutz — peenteraline „Persenso“ 23° Sch; Zeiss Ikon film (harilik ja kõrgetundelik).

Uued orto-plaadid:

Gevaert-Press 24° Sch; Eisenberger-Flavirid 22° Sch; Agfa-Isochrom 23° Sch; Mimosa 22° Sch.

PIRITA, TEE MINEVIKKU

Foto: pr. Marta Nylander

I auh. P.K.S. 1930. a. fotovõistlusel, millisel tunnistati parimaks pildiks võistlusel esinenuist

PIRITA „ILU“

H. Malm (T. F.)

Aastaid tagasi oli elu palju ilusam kui praegu. Oli tuju, sõitsid Piritale ja pildistasid nii hästi-halvasti kui oskasid. Pildistasid mida tabasid ja hiljem ilmutades polnudki nii väga kuri, sest Piritat pole kunagi selles suhtes palju pakkuda suutnud.

See oli siis, kui sa ilma erilise ülesandeta Pirital matkasid.

Nüüd on asi sootuks teine. „Pirita Kaunistamise Selts“ oma fotovõistlustega on ka kõige rahulisema näpsuri verest välja ajanud. Sada krooni, vast koguni rohkem või hädakorral vähem, naeravad auhinnana näkku. Kes suudab siis rahule jääda? Kelle suu on täidetud seinapragu? Tahaks, tahaks isegi kangesti — aga ei saa!

Pirita „elust“ saaks juba pilte, aga need „elutüübid“ magavad tavaliselt

siis, kui sinul pühapäeva tõttu aega pildistamiseks, ehk jälle pole küllaldaselt isuäratavad, et raisata nende peale $\frac{1}{12}$ filmiosa.

Teine on asi Piritat „iluga“. Jutumärkides ilu suhtes leiab Pirital ütle mata palju, alates kvassimüüjate kaubamajadest, Piritat rannaäärsete (Harju maavalitsuse piir!) luksus-suvilaist ja lõpetades kollafiltrit mitte-vajavate tolmupilvedega.

Agas Piritat on siiski ka päris tõsiselt ilus. Näiteks kloostri surnuaed, mille üle valvab riigi kõigevägevam muinsuskaitse-ingel. Kenad, ilmatu vanad kivistid on kõrvutatud viimistletud sepa töö kunstiteostega. Ühel pool ürgaegne vana kivi, teisel tore 1931. a. a.-s. F. O. Treubluth'i hõbepronks!

Kloostri sisemus on viimasel ajal rõõmustaval viisil veidi „tolmutatud“. Kohe näha, et tegu on muinsusest lugupidamist tundva organisatsiooniga. Ilusad stiilsed pingid, ehtsast Eesti män-

PÄIKSESÄRAVAL
PIRITA RANNAL

Foto: Dr. B. Mann
Auhinnastatud pilt
Zeitss Ikon võistlusest

nipuust on nende jaoks kohale pandud, kes lähemalt tahavad tutvuda vanade kirjadega kloostri igivanadel müüridel. Iga kirjaoskaja loeb rõõmuga, et Pirita klooster on kunagi läheldases ühenduses seisnud meieaja Mannide ja Lonniidega. Rootsi uurijad olla eriti üllatunud olnud nende oivaliselt säilinud „kiilkirjade“ üle, ainult Eesti teaduseraamatuis pole sellest mingit mõhku.

Siis on mind alati eriti külge tõmbanud kloostri müüride vahele chitatud moodne „Pirita Kaunistamise Seltsi“ päiksekollane, stiilehtne seltsimaja. Kas võis paremat kohta leida sellele monumentaalehitusele? Kas oleks ta kellegi silma torganud, kui noid Pirita piltpostkaarte, peegleid, tuhaaluseid ja teisi kirjuid mälestusesemeid oleks müüdnud kusagil võlvialuses koopas? Ei usu?

Vanasti, kui kärnerid veel elutsesid, puhastati muru ja aedu liigkasvudest. Nüüdisaja aednikud peavad lugu sellest, kui Pirita liival üldse midagi kasvab ja mida metsikumaks muutub põõsaste rägaistik, seda ürgjalikumaks saab Pirita kloostri kalmistu. Miks lõigata ja piirata, kas mõne näruse fotohaige pärast, kes ei oska läbi puude virr-varri plaadile võluda Pirita ilu?

SUVILAS

Foto: A. Kessler

Ajakirjast „Photo-Techntk“
(Zeitss Ikon)

*Ette-
kavatseja
amatöör*

valib filmi, mis on ülitundlik, kõrge ortokromaatlik, säritarata ja tuim üli- ja alasäritluse vastu.

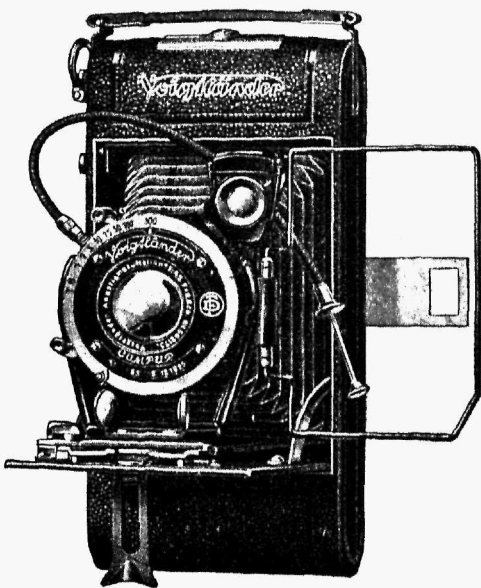
Zeiss Ikon Ortho ULTRA Rapid

oma 23° Sch juures on usaldusväärseim film. Örnad pooltoonid ja mahedad üleminekud annavad tema abil saadud fotodele kunstipärase ilme Järelikult: tänasest peale ainult Zeiss Ikon Ortho ULTRA-Rapid film!

Tore ja huvitav propagandakiri ühes muu fotokirjandusega maksuta esimese nõudmise peale.

ZEISS IKON A.G. Dresden 135

ERNST FELDT

KÕIGE SUUREM JA TÄIELIKUM FOTO-ERIARI EESTIS

TALLINN, PIKK T. 16

TEL. 212-16

ASUTATUD 1910

Üllatav uudis:

Säritlusratas „PRESTO“ – lihtsam, täpsem, käepärasem säritlustabel. Nahk futeraalis

Viimane uudis:

Kr. 1.75

igasugused 3x4 cm pisikaamerad. Enne kaamera ostu tutvuge nende imeriistadega

Fotokaamerad, lambid, statiivid jne. koduse ateljee sisseseadmiseks

Kaamerad, plaadid, filmid, paberid, igaks otstarbeks, mitmekesisemas valikus

Kõik

tarvitavad nüüd ainuüksi uusi, ülitundelisi „VERAX“ plaate:

„Feinkorn-Platte“ 23° Sch

„Professional-Platte“ 24–26° Sch

„Superba-Film“ (peenteraline) 23° Sch

„Verax“ tehaste ainuesindaja

PIRITA KLOOSTRIMETSA MOTIIV

Foto: Friedrich Wellberg
III auh. P. K. S. 1930. a. fotovõistlusel

Pirita jõekallas on ütle mata kena. Pole muud kui aina imesta ja pildista. Iga sammu pealt avaneb sinu silmale suurepärase väljavaade jõe käärیده. Kõik, mis loodus suudab anda, on rikkalikult esitatud Pirita jõeäärsel teel Piritalt kuni Lükatini. Milleks kõrvaldada puid ja metsikuid põõsaid, kui metsahinnad Vene dumpingu tõttu mii-nimumini langenud? Ja kas usub keegi seda, et leidub lolle, kes kas või materjali saamise arvel oleksid nõus puhastama kaldaääri ja võimaldama seega fotomehele pildistamist ilma segava eelplaanita? Seda ei usu kindlasti P. K. S.

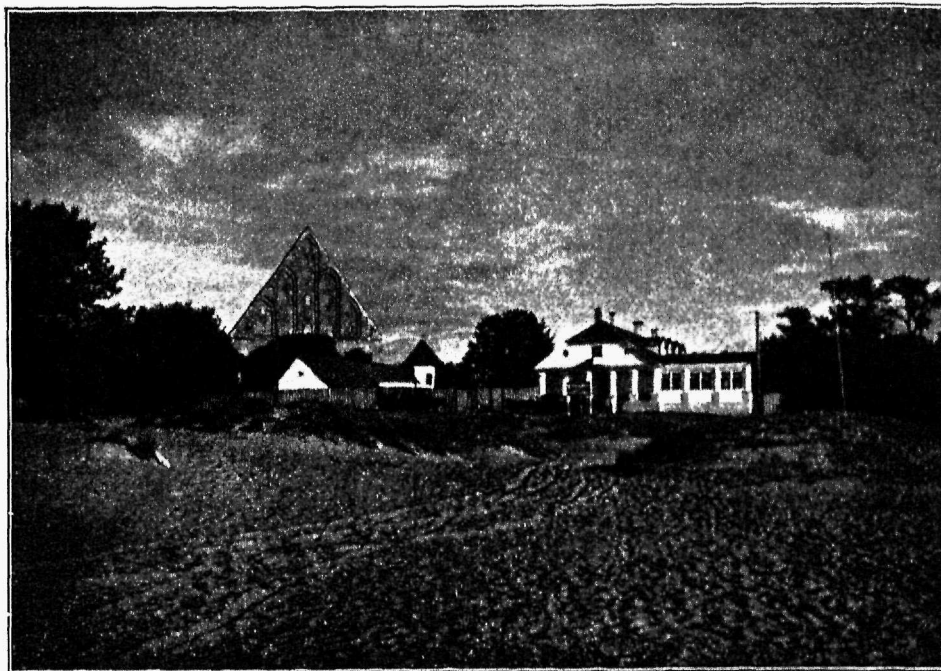
Kas ei saaks sama aedniku abi tarvitada kalda ääres ja kloostri kalmistul, kes P. K. S. büroo aias on loonud eeskujuliku korra? Kui pole raha, siis, armsad P. K. S. tegelased, laske kloostri varemeis leiduva „teadete büroo“ välisseinale kinnitada järgmine silt:

Fotofarrastajad!

Ilmuge pildistamise korral sae ja kirvega kohale ja looge nende abil illusaid väljavaateld Pirita jõerannale. Mele seda ei oska.

Pirita Kaunistamise Selts.

PIRITA „KÖRTS JA KIRIK ON ALATI NAABRIMEHED“

Foto: Nik. Nylander

II aub. P.K.S. 1930. a. fotovõistlusel

UUDISEID LEIPZIGI MESSILT 1931

H. Malm (T. F.).

Leipzigi kevadmess osutub fototurul uue-aasta päevaks, sest messi avamiseks ilmuvad nagu seened pärast vihma fotouudised päevavalgele. Käesolev kevade oli rikkam kui ükski teine pärast-sõjaaegne aasta. Ta seisis täiesti pisikaamera tähe all — ja mis peaasi: hinnad on otse kohutavalt langenud.

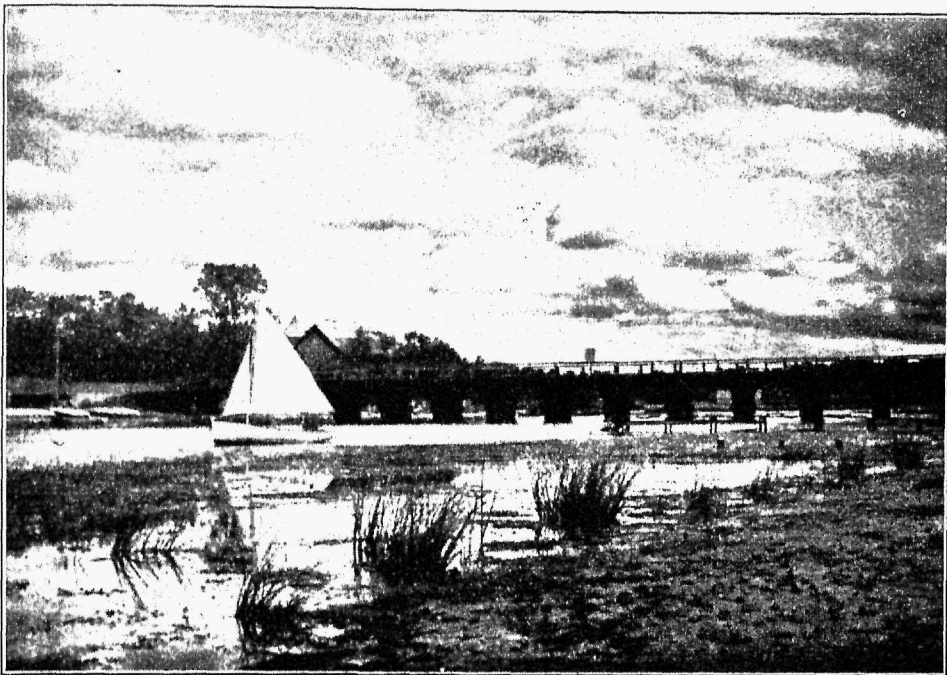
Mainime paari reaga rea silmator-kavaid uudiseid:

Kaamerad:

Certo - Camera - Werk (Dresden-Zschachwitz) „Certotrop“ külgepandavate lestikutega ja „Certofix“ rullfilmkaamera; Curt Bentzin (Görlitz) laene 6,5:9 kaamera; Balda-Werk (Dresden A. 34) „Pontur-Radial“ ja „Baldaknet-

te“ pisikaamerad; Reinhard Hügin (Lörrach i. Baden) odavad stereo-kaamerad; G. A. Krauss (Stuttgart) „Peggy“ pisikaamera kinofilmil jaoks ja sellele eriline suurendusaparaat; Franz Kochmann (Dresden — A. 16) „Koralle“ — üsna odav 3:4 rullfilmkaamera; Franke & Heidecke (Braunschweig) väike Rolleiflex 4:4 cm — 12 ülesvõtet 4,5×6 rullfilmile; Kodak — uus peesh-Brownie ja „Kodak 620“ 6:9 kaamerad; Ihagee (Dresden — Striesen) „Utrix-Baby“ 4:6,5 rullfilmkaamera; Bing Werke A. G. (Nürnberg) „Pita“ 5:8 rullfilmkaamera (Kr. 11.—!); Dr. August Nagel (Stuttgart — Wangen) „Puppille“ 3:4 rullfilmkaamera; Welta Kamera-Werke (Freital i. S.) mitu uut kaamerat; Mentor - Kamera - Fabrik (Dresden — A. 48a) „Dreivier“ 3:4 rullfilmkaamera; Kolbe & Schulze (Freital i. Sa) rullfilmkaamerad

PIRITA, VAADE SILLALE

Foto: Nik. Nylander
II aah. P.K.S. 1930. a. fotovõistlusel

tuh m k l a a s i g a; Kamerafabrik Ferd. Merkel (Tharandt i. Sa) väga odavad peegelkaamerad; Franz Kochmann (Dresden — A. 16) rullfilmkaamera teravustusluubiga.

Negatiivmaterjali alal:

Westendorp & Wehner (Kölnis) filmipakk ja rullfilm „Color Surpa“ 23° Sch; Verax G.m.b.H. (Dresden 21) rida kõrgetundelisi plaate kutselistele; Ilford (London) pankrom. plaat tundelikus 23° Sch päevavalges, kunstsäris aga 2000 H & D (võimata Sch-kraadides kindlaks määrata); Kodak „Verichrome“ film; Otto Perutz (München) „Persenso“ peenteraline orto-antihalo film 23° Sch; Hauff-Leonar A. G. (Wandsbek) uued kõrgetund. filmid; Zeiss Ikon A. G. (Dresden) filmid „Ortho Ultra Rapid“ 23° Sch; Otto Kirschten A. G. (Eisenberg i. Th.) Flavirid — filmid

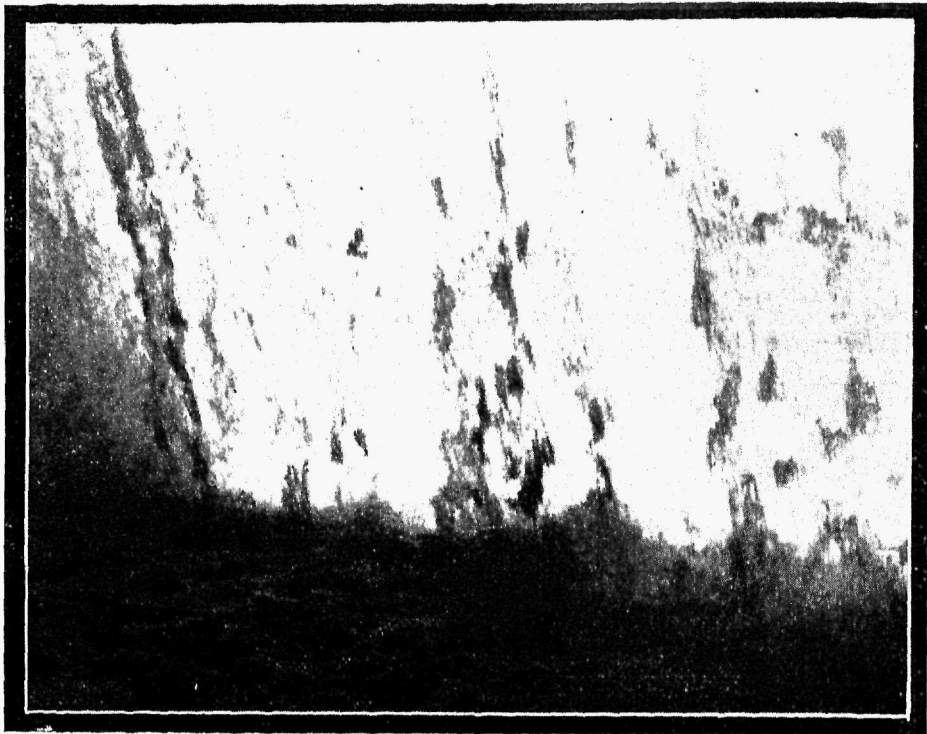
23° Sch; Mimosa A. G. (Dresden 21) filmid „Finogran“ 23° Sch; Gevaert-Werke G.m.b.H. (Berlin SW 48) uued kõrget. plaadid ja filmid.

Suurendusaparaadid:

Meteor-Lampen-Ges. (Siegen i. W.) eriline suurendusaparaat Leica jaoks; Okoli Ges. (Stadtilm) väikene ja odav suurendusaparaat a la Lumimax; Ihagee (Dresden — Striesen) „Baby-Lumimax“ suurendusaparaat pisinegatiivide jaoks.

Jalandid:

Ernst Bülow & Co. (Görlitz) mitmesugused huvitavad metall-jalandid; Kürbi & Niggeloh (Radevormwald) uued metall-jalandid; Jaki-Werk (Oberreichenbach b. Calw.) uued jalandid jalutuskepis; Schröder & Söhne (Sundern) profiil-metalljalandid.

JÄGALA KOSK

Foto: RICH. OLBRET (E.F.K.)

Eesti Foto Klubi võistlusel I auh. auhinnatatud pilt

Paberid:

Vereinigte Fabriken photographischer Papiere (Dresden A. 16) Ergo I — jõuline kunstsäripaber suurendusteks; Gevaert-Werke G.m.b.H. (Berlin SW. 48) Ridax-Rapid uus kõrgetund. kunstsäripaber.

Kõrgeläike aparaadid:

Agfa (Berlin S. O. 36), H. Gerster G.m.b.H. (Berlin — Johannisthal), Kindermann & Co. (Berlin — Tempelhof); Janke & Kunkel A. G. (Leipzig N. 22); Mech. Werkstätten Apparate u. Kleinmaschinen Inh. Neumann (Berlin S. O. 36).

Mitmesugused uudised:

Heinz Berens (Hamburg 5) „Der Kopierdenker“ võimaldab alati ja igasuguseid pabereid õieti ja täpselt säri-

tada; Boehm A. G. (Berlin W. 35) kaameratasku avatava esiküljega, mis võimaldab pildistada ilma, et vaja oleks kaamerat taskust välja võtta; Peegee — Paul Gössel (Dresden — A. 21) filmipaki-lestik arvutajaga ja riiviga, mis hoidub topelt-säritusist; Balda-Werk (Dresden A. 34) rullfilmlestikud plaadikaamerale, mis muudavad 6:9 ja 9:12 kaameraid pisingegatiivi-kaameraks; Dr. W. Schlichter G.m.b.H. (Freiburg i. Br.) uus Lios säritlismöödik, mis numbril asemel näitab pildi õiges tumendussuhtes; Drem (Wien II) uus lihtsustatud säritlismöödik, Largometer säritlismöödik suurendamistööks, Copydrem säritlismöödik kontaktpaljundite jaoks ja rida teisi uudiseid; Geka-Werke (Offenbach) Geka — säritlustikud välkpulbri aseainena; Halie-Betrieb

(Böhm.-Kamnitz CSR) huvitavad ser-
vanaskid; M. Dreyer (Winterthur W.
4, Schweiz) „Kobelu“ — säritluskell pal-
jundamiseks ja suurendamiseks (mak-
sab ainult Rmk. 2.—); Ernst Leitz
(Wetzlar) stereoseadeldis Leica kaa-
merale; Wibu-Werk (Taucha — Leip-
zig) rohelised lambikuplid pankrom, ma-
terjali jaoks; Otto Berlebach (Mulda i.
S.) magneesiumilamp „Magnefolium“
ja pisifilmide paigutamisekast; Paul
Will (München 13) „Bewi“ säritlusemöö-
dik; WAFO (Berlin SW. 68) mitmesug.
pimelalambid jne.; Carl Neithold A. G.
(Frankfurt a. M.) pimelaudiseid; B.
Eichapfel (Dresden — A. 1) rullfilmi-
ilmustrasi; Jos. Reichelt (Berlin —
Steglitz) kopeerraamiklaasid seatava
ääremaskiga; Hans Tönnies (Hamburg
6) „Practoskop“ säritlusemöödik; Paul
Knauff (Bingen a. Rh.) kiirpaljundus-
aparaat; Paul Ziegenmeyer (Berlin SW.
48) säritlusemöödik „Posophotometer“.

Ruumipuudusel ei saa kõiki neid uu-
diseid lähemalt kirjeldada, kuid soovi-
tame tellida vabrikult brošüüre ja ka-
talooge.

aga toimi parem lühema maa pealt. Pil-
dista üksikuid puid, metsateid, läbivaa-
teid mõnest sajameetrilisest kaugusest.
Muide: hoiatan Sind sümmeetria, kui
igavuse ema eest. Oled vist midagi kuul-
nud sellest eeskujulikust näitest teera-
jaga. Niisugune tee peab veidi elegant-
selt pilti lõikama. Sa ei tohi oma kaa-
meraga peatuda täpselt tänava kesk-
kohas, sest esiteks võid sa suures äre-
vuses autot ümberlükata ja teiseks
saaks Sa pildi, kus tee kiiltaolisena löi-
kab otse vaatesse. Eest on ta liiga lai,
nii lai, et ta katab kogu plaadi ja siis
läheb ta järsku häbemata kitsaks, kadu-
des plaadi ülemise poole peene joana.
Nii vaata liinidele ja ära lase end eksi-
tada, kuigi Pirita Kaunistamise Seltsi
viimasel fotovõistlusel just niisugune,
täiesti reeglivastane pilt auhinnastati
esimese auhinnaga; ka aukohtunikud
on inimesed!

Nüüd veidi valgusest ja varjudest.
Pildistamisel mängib teatavasti suurt
rolli soodne päikseseis. Seejärest ei

FOTO-ONU PAJATAB!

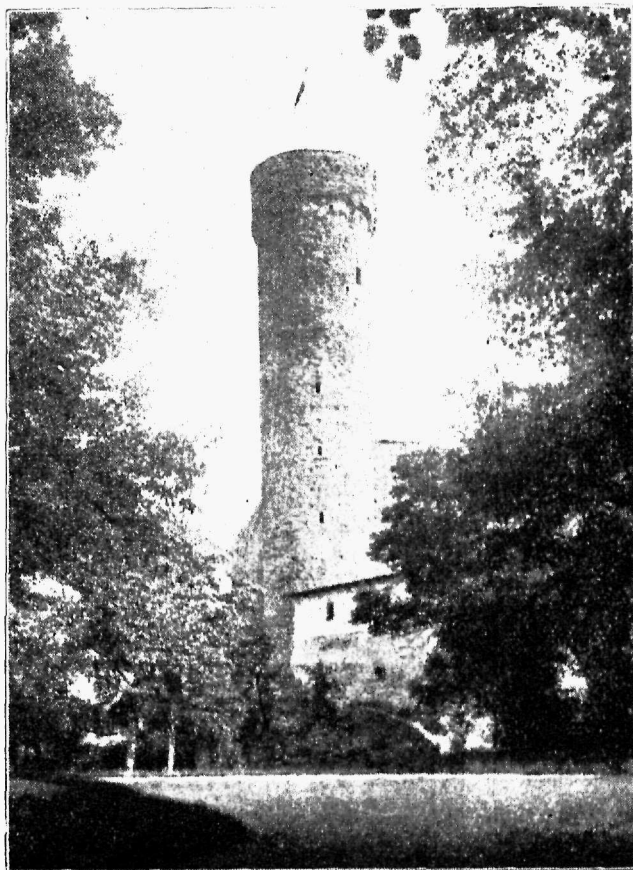
Armas Sohvi!

Ära pane pahaks, kui Su vana onu
pole sugugi rahul Sinu viimaste Pirita
maastikkudega. Tea, et maastikupildis-
tuses on vaid üks eeskiri, n. ö. kirjuta-
mata seadus, millisest ei saa ega tohi
mööda hiilida: unusta värve, (muide
võiks Sa seda ka suulapikese suhtes
meelespidada) ja selle asemel pane rõhku
vormidele, — ma ei mõtle iludusvõistlu-
sele vaid liinidele, valguse- ja varjude-
vahedele ning perspektiivile. Mõnigi
ilus maastik pimestab oma loodusvär-
vide poolest silma, must-valges foto-
kennis aga on tulemus igav ja tühine.
Seda ütlen eriti kaugusvaadete kohta!
Kilomeetripikad kaugused ilma särava
taevasinata, ilma nurmede ja metsade
rohelisteta, kokkusurutuna 100 ruutsen-
timeetrile: — sellest võib juba pettuda!
Kõige parem on maastikku vaadata läbi
sinise või halli klaasi, siis näed teda nii,
kui seda hiljem näed säripildil. Esialgu

„PIRITA ILU“

Foto: E. Joost
Plaat: Agfa Extrarapid

TALLINN, PIKK HERMANN

Foto: H. Malm (T. F.)

Plaat: Gevaert Sensima

pildistata keskpäeval, s. t. kell 12, vaid varahommikul ehk hilisõhtul, kus valgus on mahe ja huvitavate pikkade varjude tõttu pilt muutub otse plastiliseks.

Ja siis veel sõnake armastatud kaugusvaadetest! Selleks vajad esmalt selget, läbipaistvat õhku ja kaunilt pilvistatud taevast. Jah, kaunid olgu pilved, säravad, puhmased. Milgil tingimusel pole meie kauba sees kuulus lumivalge amatööritaevas, mis isegi esile ei tungi paljundi valgest servast! Selleks on endastmõista vaja parim orto-isolaar-

plaat või film ja plaadisordile vastav tooniõige kollafilter, nagu näiteks Agfa Isochromfilmi puhul, säritlusaeaga kahekordistav Agfa kollafilter nr. 1 ja mitte mingi „nach von Hübl“ filter nr. „„“??!

Siis: ära unusta, et fotokaamera pole sõjaväepüss, mis tabab mäeaheliku 5-meetrilisest kaugusest. Töö kõrge mägi tuleb plaadile tsipatillukesena! Sellele pead lisaks veidi eelplaani muretsema, isegi väga mõjuva eelplaani, mis pildistuse teeb pildiks ja annab talle perspektiivi.

**Pirita Kaunistamise Seltsi
kirjastusel ilmunud**

RAAMATUD:

Hind

Pirita rand. Ülevaade Pirita, Kose-Kallaste ja Merivälja aialinnadest, piltidega . . . 40 s.

Pirita rand. Saksa, inglise ja prantsuse keeltes, piltidega 50 s.

Maa-alune käik Pirita ja Tallinna vahel, August v. Kotzebue . . . . . 75 s.

Pirita. Jutustus Pirita kloostrist ja Tallinna elust viissada aastat tagasi, Mia Munier Vroblevska . . . . . 75 s.

Pirita kloostril vallitsejana. Jutustus nunnade elust Pirita kloostris altpäevilt, Mia Munier-Vroblevska . . . . . 65 s.

Pealadu:

**„Päevalehe“ raamatukaupluses
Tallinnas, S. Karja ja Jaani t-nurgal**

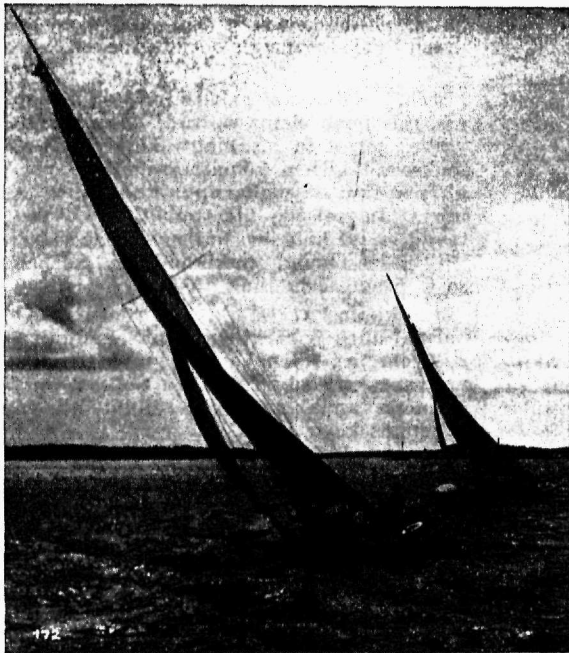
Lõpuks tea veel, et kaugusvõtete puhul on säritlusaeg häbemata kiire. Kui neil pole mingisugune tume eelplaan! Niisuguste vastuolude korral, — ees tume eelplaan, taga aga päikseküllane kaugus — ei pea üksnes rikkalikumalt säritlema, vaid ka õrnalt, tasandatavalt, sageli erilises tasandilmutises väljailmutatama.

Kas oled Sa ehk kunagi kuulnud midagi sellest kohutavast võimalusest, et pilvi võib „sissekopeerida“, kui neid pole plaadil? Tavaliselt ebaõnnestub selline katse. Harukordil aga võib riskeerida. Sul on küll käes ilusaim maastik, kuid selle peal ilutseb tühi, kahvatu taevast. Osta ruttu omale mõni pilvenegatiiv — ja hädal on lõpp. Ainult ära kopeeri raskeid, õhtuseid kõuepilveid rõõmsasse päikseküllasesse maastikku. Vaata ka, et valgus ei lange pilvedele vasakult, pildistatud asjale aga paremalt!

Õitsvad puud veel: need tahavad mahlakamat kollafiltrit.

Tänaseks jätan Sind rahule!

* Sinu onu Turkpea.

VEETLEVAIM SUVISPORT

*Foto: H. Windisch
Paber: Leonar-Lumarto*

FOTOKALENDER

Mai — Juuni.

Ülim aeg kaameraostuks. Põhjalik tutvunemine kaameraga ja foto-kirjan-dusega. Alustada fotograafilise rivi-õppusega. Selge olgu iga nupp ja käe-liigutus. Proovitud ja jäädud selleks aastaks teatud negatiivisordi juure. Kohane, negatiivisordile vastav tooni-õige filter vestitaskus (vt. Fotokunst Nr. 7 juurelisatud tabelit!).

Lilled ja õite puhul mitte filtrit unustada. Võtted lähimast kaugusest on tänuhikumad: üksik oks on tavali-selt tähtsam kui kogu puu!

Rümpilved mais, selge õhk, suur, kuid mahe valgus, õitsvad puud ja esi-mene õrn roheline annavad ilusamaid maastikumotiive üle aasta.

Lapsi ei säta, vaid pildistatakse mängu juures, liivakastis, veeloigu ää-res, mängides loomadega. Rahulikult paar plaati rohkem riskeerida. Tasub end!

Lepatriinut pildistada. Kaunim mo-tiiv: lepatriinu lendab! Muidu ligi-võtted kahekordse väljatõmbega.

Rahvarõivastes teele sattuvaid sõna-rääkimata plaadile. Mõnigi muuseum on tänuhikumad sellise ajaloolise dokumendi eest.

Nelipühid. Tavaliselt sajab siis vihma ehk on külm (sellest kirjutame septembris!)... Perekonrad koogipam-suga grüünesse minnes. Matkajad igas nivöös. Viimse nurgani täidetud kü-lakõrtsud — ja õhurikas maastik õie-kuus ning heledamas rohelises. Rida motiive teema juure: „pühapäevapea-lelõunane-jalutuskäik“ — isa ees lap-sevankriga, pühapäevakütt (või kalas-taja?), Lonni uues pühapäevakleidis ja tuhat seltsi kummikrae-mehi. Kas juba riskeeritud?

Juuni

Nädalalõpp. Meie svila ja kõik, mis ta ümber ja sees liikumas ja rooma-mas. Suplejad. Naljahambad. Merel Baby-Box või Rolleiflex ideaalsemad — kui nad üle parda ei lenda. Võtted sillalt, eriti päikese tõusul ja loojene-

misel. Veepeegeldused. Laste näod va-baõhu-pildudel. Spordiväljal maksab kord ka rõhku panna publiku erutatud nägudele.

Negatiivmaterjal: Agfa-Isochrom (23" Sch), Hauff-film (21" Sch) või Ge-vaert Express-film (23" Sch) maasti-kus, muidu vast Imperial või Kodak (kaugelt vähema kiirusega!). Filter: Agfa Nr. 0, 1 või Meyer „Nörk“. Kaamera: Megor, Billy II, Baby-Box, Kolibri, Patent-Etiii, Bessa, Makina, Rolleiflex, Uus Kodak. Mitte unustada: taskustatiiv (kruvitav ja kinnitatav igale poole) ja autoknips.

MA REISIN . . . . .

W. H.

Sepitsen plaane, ostan maakaarte, muretsen ilmastiku pärast, olen reisipa-lavikus — tunnete ise neid muresid! Isegi päris soliid toaskükitajasse nak-kab mustlaspatsillus, sest ka temale jääb ruum kitsaks suurlinna kivises meres — kõik ihkab välja, tahab olla kord inimene, tahab tunda end kord va-bana. Kahe suvekuu jooksul jooksevad maad mööda ringi ainult revolutsio-näärid.

Jah, reisipauna pakkimine — see on asi, mis peab olema õpitud! Paun olgu väike, kerge ja sisaldagu kõike. Ühed jooksevad hiljem kõueilmase näoga rin-gi, sest nad on maha unustanud ühte ja teist. Ja teised, ülcettemõtledjad, talu-tavad endid haigeks, kui neil vähe raha, või jälle elavad pakikandjate keskel, sest et neil seda liialt taskus.

Ja kaamera? Teda ei võeta „ka“ kaasa, ühes öösärgi ja juukseammiga pakituna ajalehepaberisse, vaid temaga arvestatakse kõige pealt. Sellest, mis ta meile annab, toidame endid hiljem vähemalt kogu aasta.

Juuli- ja augustikuud on fotoharras-taja üleprodutseerimise kuud. Siis pil-distatakse kõike seda, mida me hiljem ei jõua enam pildistada. Siis peab puha kõik klappima! Kuid mõtlema peab enne ja mitte pärast: kas õnnestuvad puhkuseaja pildid — selleks on aega neli nädalat e n n e puhkust!

IMPERIAL

REG. TRADE MARK.

RULL- JA PAKKFILM

ANNAVAD VÄRSKEID JA
ELURÕÖMSAID PILTE
IGAL AJAL!

On loetud need päevad kus näpsur nägi tulist vaeva enne kui talle õnnestus tabada õige sãri flusa e g õigetes valgustustingimustes / Oivalise hõbeemulsiooniga kaetud IMPERIAL rull- ja pakkfilm, aastaid kestnud teadusliste uurimuste tulemus, lahendas tolle küsimuse ühe hoobiga / Temale saadud negatiivid on haruldaset selged ja tãis elurõõmu / IMPERIAL film, tuntud rohelises pakungis, on kõigis suurustes ja alati vãrskelt saadaval igas heas fotokaupluses / Nõudke kirjandust!

The Imperial Dry Plate Co., Ltd.
Criclewood, London N. W. 2.

Patent-Etüi-Kaamera

Imekerge •• Lamedam kui ükski teine •• Hämmastavalt tugev

6,5 x 9 cm. Kaalub ilma objektii-
vita ja katikuta kõigest
320 grammi. Välismõõdud 1,6 x 9 x 12,5 cm.

9 x 12 cm. Kaalub ilma objektii-
vita ja katikuta kõigest
500 gr. Välismõõdud 1,5 x 11,5 x 15,5 cm.

Filmpaki ja plaatide jaoks.

Mahub vabalt tasku ega ole seal tülinaks. Müügil igas heas eri-foto-
kaupluses. Kataloog FK maksuta. Tarvitusel 100.000 amatööri juures.

KAMERA **WERKSTÄTTEN**

GUTHE & THORSCH D R E S D E N - A · 21, Bärensstr. 45

Esmalt siis: peame tundma oma materjali, ja käelligutust, säritlestingimusi, kollafiltrit ja tuhat teisi üksikasju. Peab enne riviõppusel käima ja alles siis laskma! Muide: kas oskate kaugust mõõta, kas teate, mitu sammu on 4 meetrit, omi samme? Muidu peaksite teadma, et fotoärrides on müügil päris oivalised kaugusemõõdikud. Kas on teil olemas ka sügavusteravustus-tabel? Kas teate, missugune minimaalne kiirus piisab liikuvate esemete säritlemisel?

Siis: mida võtate üldse kaasa? Ei sõideta ju teadusliku ekspeditsioonina, vaid tahetakse rohkem elust. Ei võeta seepärast kaasa kolme aparaati ja üheksat filtrit ja viit sorti filme ja kuut sorti plaate ja statiive ja poolt kohvrit kriibu-krabu, vaid mida ligi võetakse on vähe, kerge, ja siiski kõik! Tahetakse segamatult olla ja rõõmu tunda pildistamisest. Idealsed on need väikesed Baby-Box'id, Kolibriid, Billyd, Bessad, Makinad, Patent-etiid ja Rolleiflex. Kõik „suurkaameraomanikud“ kaaluvad enne reisi, kas poleks tulukam kaasa võtta selline imeriistakene (aga enne riviõppusele!).

Üks kollafilter (aga täpne!), üks säritlestabel (Agfa või Presto) ja vast veel üks taskulamp punase pirniga, oma väljaproovitud film või plaadisort, ostetud oma alalisest fotoärist — kõik, valmis, lõpp. Jaland? Olgu, kui muidu ei saa, aga kõige kergemast alumiiniumist ja siis juba ka autoknips kaasa. See kõik mahub parajasti ühte kohvri-nurka. Ja see on ka kõik! Veel midagi: tubli mees lisaks...

Selline asi kui reisi-fotopaun tahab organiseerimist, nõuab süsteemi. Sinna hulka kuulub, et meie oma mitte enam uue aparaadi enne seda kontrollime! Kui teil omal puudub aeg, andke ta paar nädalat enne seda — just nii aegsasti! — fotomehaaniku kätte pealevalvatusetoimetamiseks. Kas on kaugusskaala täpne, kas filmpakilestik ei oma kassetidiferentsi, kas lestikud on tihedad, kas kaamera ise on täiesti tihe? Vanade lestikute puhul: roostekord tuleb rasvase lapiga maha-hõõruda, muidu võtavad plaadile istet roostekübemed ja jäädvustavad endid

seal tuntud „nõelaakudena“. Kas sametihendused pole täiesti lamedaks muljutud? Kui nii, siis ajab neid püsti teekatla aur, hädakorral ka hari. Üldiselt suur „naiste-pühade-eelne-tolmutus“ pehme pintsliga ja pehmeima lapi-kesega.

Reisile minnes ja olles ei ühtegi võtet ilma säritlestabelita. Mitte uskuda iga-suguseid justofotisid, sest nendega saab ebatavalist selget ilma! Rannal on säritleusaeg märgatavalt kiirem, samuti mägestikus. Kuid igaks juhtumiseks säritleda alati varjude järele, eriti Lõunas, Itaalias. Mägestikus tarvitada ainult lehedaid kollafiltreid ja nendega säritleda sama kaua kui madalmaal ilma filtrita.

Kas reisil ilmutada? Tavaliselt on see asjata ajaraiskamine. Kuid harjumata valgustustingimustes ei tee mõned katsed liiga. Aga üldiselt leidub ju igalpool mõni vastutulelik fotokaupmees, kellele aga öelda tuleb, et see on ilmutamine katseks! Muidu aga tselluloidvanne kaasa võtta ja elektri taskulamp punase pirniga. Kuid temperatuuri peale rõhku panna ja mitte 25° Celsiuse juures ilmutada, mis sageli juhtub aimuta algajatele ilusal juulikuul! Ilmuti soojeneb käte vahel! 16 kuni 19° Celsiuse järele on paras.

Säritletud materjal. Esmalt: säritletud ja säritlemata negatiivid looris-tuvad niiskes kliimas, eriti merel, väga kiirelt. Tähendab värsket materjali (filmidel märgitud kontrollpäeva tähele panna!) kaasa võtta ja seda mitte nädalate viisi ilmutamata olekus merel kaasas tassida. Säritletud plaate mitte pakkida kättejuhtuvasse paberisse, vaid kiht kihi vastu litsudes ümbritseda plaadikasti musta kaitsepaberisse. Tarbekorral kasti paberit juure panna, et plaadid ei logiseks kesta ja seega ei kriimustuks.

Materjali juurde ostes alati jääda oma väljaproovitud sordile truuks ja mitte uskuda, mida pajatab teile võõras fotokaupmees.

Plaadivahetuseks on kohaseim koht fotokaupmehe pimela, võõrastemaja pimela (hädakorral ka pime WC) või õhtul toas, kui ruum täiesti pime (elektri-

KA PILDISTATAVAL ON MIDAGI ELUST!

Foto: F. Plagge
Võetud Voigtländer-Skopar'iga

taskulamp punase pirniga ja mitte toalamp mässituna mingi punase paberiga!). Hädakorral kõlbab plaadivahtuseks ka t i h e riietekapp. Võimalust mööda seda mitte voodivaiba all teha; tahetakse ju plaate ja mitte udusulgi lestikusse paigutada. Aga kes töötab tänapäeval reisil olles üldse veel plaatidega?

Kartke rannaliiva! Merirannal puhastatakse objektiivi just samal viisil kui mujal — pehme nahatükikesega või linase kaltsukesega. Veepiisad objektiivil annavad moonutusi. Kõige pealt aga ettevaatust peene tuiskliiva cest! Ei tee see kaamerale tõesti head, kui jooksupõhi krigiseb. Seepärast aparaat kotti ja mitte lahtiselt reisipauna. Puhastamiseks: jöhvpintsel.

Veel midagi: hea tuju!

FOTOGRAAFIA OSKUSSÕNASTIK

Trüki- ja hooletusvigade revisjon.

- Lhk. 13: Brenzkatechin — pürokatehiin.
- „ 16: Einstellupe — sätteluup.
- „ 16: Eisensulfat — rauassulfaat.
- „ 16: empfindlich — herge, tundlik.
- „ 16: entgeltige Ausarbeitung — viimistlus.
- „ 16: essigsures Blei — seatinaatsetaat.
- „ 17: Farbenphotographie — värvpildistus.
- „ 20: hinter — pära-, taga-.
- „ 20: Hochgebirgsaufnahme — mäestikuvõte.

Kes pildistab sel' rohkem elust!

Täpsus

Kui püssil pole kohastatud kirs täpselt, siis laskja ei taba, kuigi ta sihtimises otse meister. Sama on asi kaamera kaugusmärgikuga. Kui selle skaala pole karvapealt täpne, siis annab ka teravaim objektiiv ebateravaid pilte.

Objektiivi tulitäpikauguse järele arvestatakse välja kaugusmärgiku vahed ja see omakorda on otsustajaks teravate ja ebateravate piltide üle. Kuna aga tegelikult põletistäpikaugus ühtub harva objektiivil leiduva graaveerungiga, siis loomulikult on tavaline skaala harva täpne. Et Voigtländeri kaamerad pole mitte üksnes nime järele, vaid ka tegelikult täpsusaparaadid, siis mõõdetakse nende juures objektiivi tegelik tulitäpikaugus, ja vastavalt sellele asendatakse kaugusmärgik oma kohale. Ja just seepärast „Voigtländer'iga“ tabatakse alati imetäpsel!

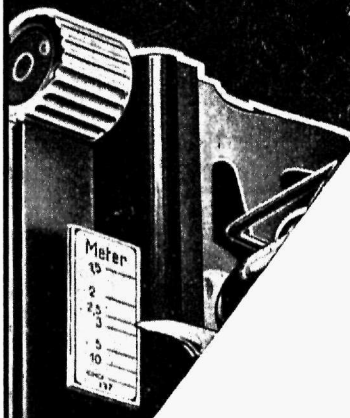
Voigtländeri kaamerad ei müüda igas pistkaupluses, küll aga võite juba 32 krooni eest osta esmajärgulise aparaadi heast ja soliid fotokauplusest.

Uusima väga õpetliku kataloogi tellige veel täna tehaseilt

**VOIGTLÄNDER & SOHN
AKTIENGESELLSCHAFT**

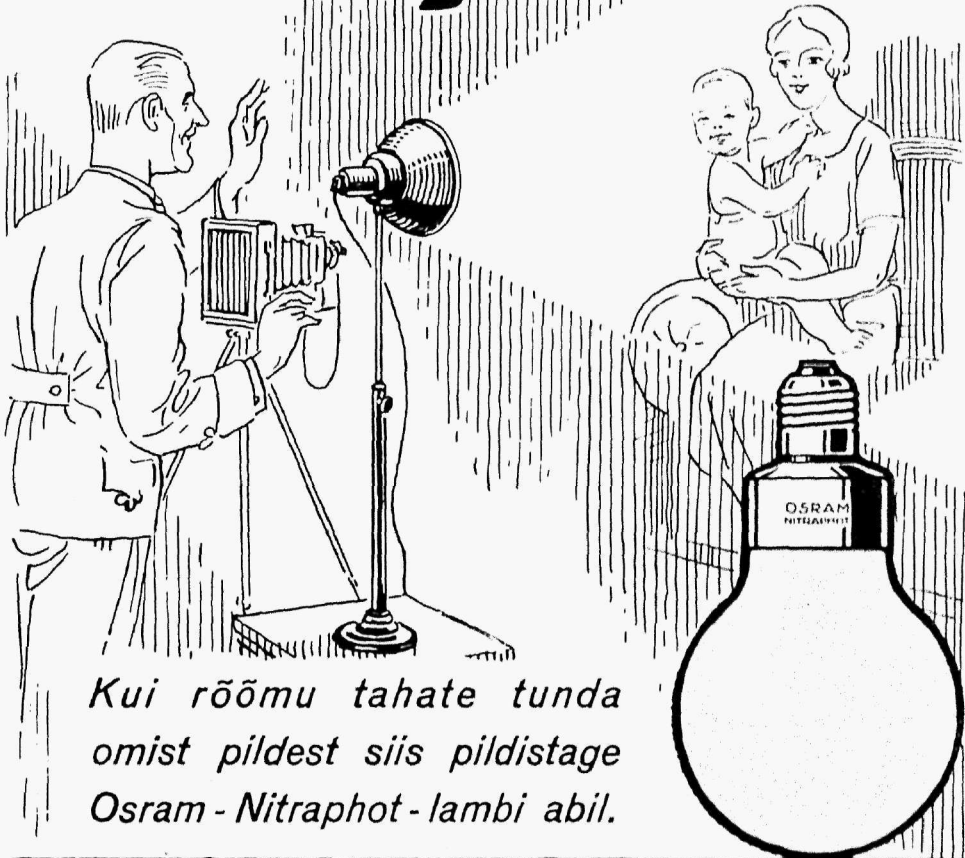
Optika ja peenmehaanika tehased
Braunschweig 28, Deutschland

Kes pildistab sel' rohkem elust!

Voigtländer

Lastepildid

*Kui rõõmu tahate tunda
omist pildest siis pildistage
Osram - Nitraphot - lambi abil.*

*fläid
pilte*

**OSRAM-
NITRAPHOT-
LAMBI**

tõttu!

VEAD FILMI TARVITAMISEL

Tulus vahelugemine ka plaaditarvitajaile.

1) Säritlusvead.

Katmata koht negatiivil.

Kui rebitakse välja pakkfilmi must kaitsepaberi riba hooletult, siis võib juhtuda, et paber rebeneb paki kaalakohtal nii õnnetult, et mõni osake sellest langeb tagasi paki sisse, sattudes filmi ette. Selle tulemusena ilmub negatiivile klaasselge, säritamata, ettelangenud pabeririba kujuline nõelteras plekk. Pakkfilmi kaitsepaberi riba tuleb otsejoones, rahulikult ja ühtlase tõmbe-ga tõmmata välja ja sama rahulikult rebida maha.

Poolimarik säritamata koht.

Kui ilmutatud negatiivil tuleb nähtavale filmi alumisel serval poolekuu kujuline, klaasselge koht, siis põhjustas seda, kaitsepaberi poolimarik pea, mis sattunud säritamise eel lestiku (kasseti) luugi ette. Pakkfilmi paigutamisel lestikusse, veendu, et kõik ribapead vaataksid välja lestiku ülemisest avausest.

Säritamata negatiiv.

Kui veendutakse, et katik avus säritamisel, kuid negatiiv ilmutamisel ei katu, siis on meil tegemist säritamata filmi või plaadiga. Niisugusel korral võib arvestada järgmiste veavõimalustega:

- 1) lestiku luuki ei tõmmatud välja;
- 2) katik lakkas töötamast;
- 3) ei võetud maha objektiiviga kaas;
- 4) pakkfilmil ei rebitud maha esimene kaitseleht (märgitud Nr. 0'iga või sõnaga „Schutzblatt“) vaid selle asemel temale järgnev leht „Nr. 1“, siis loomulikult jäid säritamata kõik 12 filmi, sest pakkfilmi aken oli kaetud „kardinaga“;
- 5) rebiti välja esmalt viimane riba „Nr. 12“, mistõttu jäid säritamata kõik filmid, sest aken oli kaetud;
- 6) rebiti välja mitte järjekordne riba, vaid mõni temast taga seisev film, mistõttu järjekordne film jäi akna ette ja sulges säritamiseks tee kõigile järgnevatele.

Kaksikpildid.

Mitu pilti saab ühele filmile siis, kui unustati säritamise järele vahetada filmi ning pildistati teistkordset tulema.

Säritamise järele alati tõmmata ette järgmine film, ka siis, kui ei kavatseta pildistada edasi.

Telefonijuhed.

Fotokeeles nimetatakse telefonijuhedeks pikuti üle filmi jooksvaid jooni, mis pärit sellest, et tõmmati liiga nobedalt välja filmiriba; lestik oli veidi kitsas ja surus filme liiga ligi üks-teisele; sattusid liiva- või tolmu-kübemed paki sisse.

Mitteterav pilt.

Kui jalandile seatud kaamera tuhmklaasile teravustati, aga lõpptulemusena saab ebaterava negatiivi, siis süüdi on selles n.n. lestiku differents, s. t. film ei pääsenud täpselt tuhmklaasi kohale. Kaamera vajab niisugusel korral parandamist. Rullfilmi juures on mõnikord ebateravate piltide põhjustajaks lõdvalt poolile rullunud film.

Kui aga ei osata teravustada, põetakse käsikrampi, tehakse aegvõtteid käest (üle $\frac{1}{25}$ sek. pildistada ainult aluselt) — siis ei maksa ka nõuda teravaid negatiive.

Võõrsäri.

Mitte harva rändab kõige kaduvat teed mõni ülesvõtte, sissetunginud võõrsärist tingitud varijoonistuse pärast. Siin on valgus pääsenud sisse ülalt, lestiku luugi avausest, kus sammetkaitse polnud küllalt valgustihe.

Parandus: tihendus tuleb võtta välja ja tõsta enne tagasikleepimist allakleebitava kartongiriba abil, on sammet aga liiga kulunud, siis asetada uuega.

Ka siis, kui pakkfilm sai muljuda enne paigutamist lestikusse, võis laieneda paki ülemine pilu, millest siis enesele murdis sissepääsu välisvalgus. Igaks juhtumiseks, eriti päikesepaistelisel ilmal, peab lestiku luugi avausest varjama kas kübaraga, ninarätikuga või lihtsalt kämblaga. Mõnikord, luugi ülestõstmisel või kaitsepaberi väljarebimisel tõmmatakse paigalt ühes sellega ka lestik,

mistõttu tungib valgus alt kaamerasse. Lestiku riiv olgu alati ees!

Valgeid täpikesi negatiivid

põhjustavad tolmukübemed, mis end asendanud negatiivile enne säritamist.

Lestikuid, kaamera sisemust ega plaate ei osata hoida küllalt puhtatena. Hea abinõuna osutub pehme, lai tolmupintsel.

Looristunud negatiiv

vaevalt kuulub rõõmustavate nähete hulka. Mõned plaadi- või filmisordid, peamiselt kõrgetundlised, kalduvad kergelt sinna poole. Looristusi võib liigitada kahte gruppi: keemilisteks ja õhulisteks.

Keemiline looristus tuleb peamiselt ilmsiks kauaseisnud materjalil. Põhjuseks võib ka olla mitte fotokindla klaasiga pimela lamp ehk jälle on mindud pisut kauaks või liiga tihti ilmutusvanniga pimelalambi lähedusse. Põhjustavad seda ka liialt soe ilmutaja või pikaks venitatud ilmutusaeg ja ka valesti koostatud ilmuti. Ka lestikus kaua seisnud filmid kalduvad looristuma, eriti siis, kui hoiti neid niiskes-soojas kohas.

Õhuline looristus võib tekkida liiga sagedasest negatiivi väljavõtmisest ilmutist ja ka siis, kui vannis oli vedeliku vähevõitu, mistõttu vanni kiigutamisel puutus õhuga kokku negatiivi kiht.

Parim abinõu ülalmainitud looristuste ärahoidmiseks on negatiivide eelvannitamine rohelistes pinakrüptoolis.

Mustad täpid

tekivad negatiivile tihti sellest, et pakkfilm seisib kaua päikesevalguses, mis võimaldas valguskiirte läbitungi mustast kaitsepaberist, miline oli mitte küllalt tihe või muutus päikese mõjul (silmalettenähtavalt) aukliseks.

Sellesarnane nähe on võimalik ka rullfilmi juures, kui võttevalmis kaamera liiga kaua seisab päikese käes. Tugev päikesevalgus tungib läbi kaitsepaberist, numbriaknake kaudu, tekitades filmile ümariku, numbriakna kujulise tumenduse.

Kiirekujulised heledad triibukesed

negatiivil on lestiku tihendussammeti

väljalangenud karvakeste jäljed, mis asendunud säritundlikule kihile.

Servavalgus rullfilmil.

Rullfilmi peab rulluma poolile pinge all ja tagasi pakkima tema pakkimis-paberisse. Lõdvalt rullitud filmile tungib valgus sisse servadelt.

Ülekeeratud rullfilm.

Kui rullfilmi sissepanekul kogemata Nr. 1. osa keeratakse üle, siis on filmi esimene võtteosa kadunud. Mõnigi katsus filmi päästa ja rullis filmi säritamise eel lõpuni maha, aetas ta uuesti kaamerasse ja säritas tagaspidi, alates viimase numbriga. Näilikult leitud lahenduse juures aga unustas, et film pole tagaotsas kinnitatud kaitsepaberile ja seetõttu ümberpöörduvalt rullides film ei jookse kaasa, vaid jääb kimmi aparati ning ühe asemel on kadunud kõik võtted.

2) Vead valminemisprotsessel.

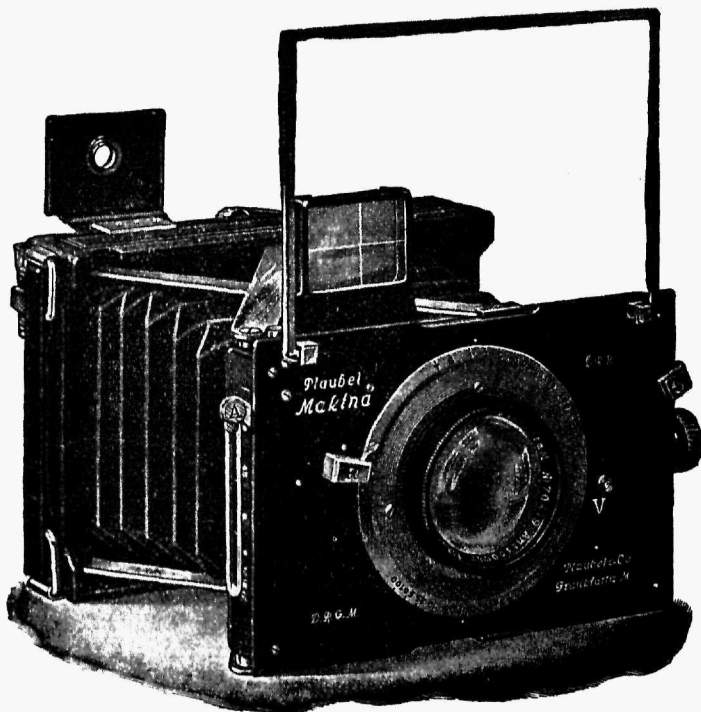
Valgete täppide külv.

Lagundunud ehk valesti koostatud, ka seisnud ilmuti juures kristalliseeruvad kemikaalid uuesti, ilmutamisel negatiivil mõjudes desensibiliseeruvad sel kujul, et emulsioon kohati ei tumene. Tarvitatud ilmuti, samuti pinakrüptooli-lahuses sulamata jäänud kristallikesed j. s. sageli kleeбивad tundlikule kihile, millisel kohal negatiivile jääb valge, ilmutist puutumata jäänud valge koht. Tarvitatud, samuti seisnud ja värvi muutenud ilmutit peab tarvitamise eel filtreerima. Ka peab pinakrüptoolvanni desensibiliseerimise ajal kiigutatama, samuti kui ilmutamisel.

Mustad täpid.

Kui ilmutuslahuses mõned substantid ei ole sulanud täiesti, tekitavad nad ilmutusel negatiivile musti täppe. Kui tarvitatud ilmuti seisab mitu päeva lahtiselt vannis ja teda hiljem kasutatakse uuesti, siis eralduvad oksideerimisprotsessi tõttu mõningad orgaanilised substantid, mis samuti tekitavad musti täppe kihile. Kunagi pole hea jätta ilmutivedeliku õhu kätte kauaks. Tarvitades pinakrüptooli eelvanniks ehk lisanduseks ilmutile, võib juhtuda, et esialgu tekkinud õhumullide tõttu mõned kohad ei desensibiliseerunud ja ilmutamisel tumenevad heledas pimelavalguses.

(J.Rygeb.)

Suurepäraline

MAKINA

erilisteks saavutusteks.

Säiuslikum meistritöö.

Ideaalne taskukaamera ületamatu Plaubeli Anticomar'iga 1:2,9. Rahvusvahelises, vanas heas ja lugupeetud kaustas 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm. Suuremalt jaolt kogenenud peenmehaanikute käsitöö. Mitte mingi moehaiguse massitöö.

Märkige omale ta paremusi:

Makina on pisikaamera, on käepärane, tugev ja kokkupanduna lame. Reisil — matkal pole ta tülik. Tema abil saadud pilt (6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm!) on endast juba pilt ega nõua suurendamist. Makina omanik saab tarvitada kogu maailmas saadavaid 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm pakkfilme ja plaate. Makina suur ja tugevjõuline optika 1:2,9 f=10 cm, võimaldab teha igalpool ja igal ajal momentvõtteid otse käest, olgu see pimedal taliajal, vihmas käes, toas või tumeda kollafiltri abil! Öö- ja lavavõteteks just kui loodud. Teravustamine silmakõrgusest ja seetõttu pildi perspektiiv loomulik.

Lähemalt Makina brošüürist, millist maksuta nõuda palume.

Müügikohtade nimestik esimese nõudmise peale.

WAUCKOSIN & Co, Frankfurt a. M. (Deutschland) 51.

Raamatud *Fotoharrastajaile!*

- L. David — „Ratgeber im Photographieren“**
Kergesisuline õpperaamat algajaile. 241.—255. trükk. Levinenud 765,000. eksemplaris. Sisus 102 joonist, 31 kaasannet ja sätitlus-tabel. Taskuraamatu-kaust. Kartoneeritud 2,40, köidetud 2,70.
- L. David — „Photographisches Praktikum“**
Suur fotograafiline õpperaamat. 7.—8. trükk. Sisus 388 jooni-t, 16 kunstkaasannet ja 1 kolmevärvi-trükk. Hind 16,—, köidetud 19,—.
- Prof. Dr. J. M. Eder — „Rezepte und Tabellen für Photographie und Reproduktionstechnik“**
12.—13. trükk. Hind 6,50, köidetud 7,50.
- H. Müller — „Die Misserfolge in der Photographie“**
I jagu: vead negatiivimenetluses. 6.—7. trükk. 4. joonisega ja 8 tabeliga. Hind 2,40, köidetud 3,—.
II jagu: vead positiivimenetluses. 5.—6. trükk. Hind 2,40, köidetud 3,—.
- Prof. Dr. A. Miethe — „Künstlerische Landschaftsphotographie“**
Prof. O. Monte poolt uuesti toimetatud. 12 peatükki välisvõtete esteetikast. 6.—7. trükk. 115 pilti kuulsamailt fotoharrastajailt. Maitserikas ja hoolas trükitöö. Hind 9,—, köidetud 10,80.
- Dr. G. Hauberrisser — „Achtung, lernt richtig photographieren“**
Õpperaamat 23.—27. läbivaadatud trükk. 123 pilti ja 8 tab. Hind 1,60.
- Dr. A. v. Hübl — „Die orthochromatische Photographie“**
16 pilti ja 10 tabelit. Hind 3,50, köidetud 4,20.
- C. Emmermann — „Photographieren mit der Leica“**
Pisifilmide fotograafiast ja projektsioonist. 5.—7. trükk. Paljude sisuselgitavate pillitega. Hind 3,80, köidetud 4,50.
- Dr. R. Defregger — „Mess- und Prüfungsmethoden in der photographischen Praxis“**
Hind 4,70, köidetud 5,80.
- Keemik P. Hanneke — „Das Arbeiten mit Gaslicht- und Bromsilberpapieren“**
Lisaks postkaartitrükk ja suurendamine. 3. trükk. 35. pildi ja tabeliga. Hind 3,80, köidetud 4,80.
- Crabtree & Matthews — „Herstellung photographischer Lösungen u. Behandlung photographischer Chemikalien“**
Inglise keelest tõlkinud ja kohandanud C. Emmermann. 7. joonisega. Hind 4,50, köidetud 5,80.
- Dr. E. Sedlaczek — „Die Tonungsverfahren von Entwicklungspapieren“**
2. trükk. Hind 2,80, köidetud 3,50.

Rikkalikuim amatööride ajakiri on

„DIE PHOTOGRAPHISCHE RUNDSCHAU“

Igal kuul 2 pildirikast vihku. Proovinumbr maksuta.

Kirjastus Wilhelm Knapp, Halle a. d. S. (Deutschland), Mühlweg 19.

TERAVUSTAMISEST JA DIAFRAGMEERIMISEST

Dr. L—s.

Iga pildistusaparaadi omanik teab, et teravustada tuleb mitmesugustelt kaugustelt. Asub ese mida soovitakse pildistada 2 m. aparaadist eemal, siis teravustatagu 2 m-le. Toimub see aparaadi skaalal — kui kaugus täpselt teada — või tuhmklaasil, on põhijoontes ükskõik, igatahes osutub teravustamine tuhmklaasil enamasti täpsemaks. Senikaua, kui tarvis pildile mahutada ühel kaugusel asuvaid esemeid, on teravustamine võrdlemisi lihtis. Tunduvalt keerulisemaks kujuneb algajale teravustamine siis, kui soovitakse aparaadist isekaugusel asuvaid esemeid ühevõrra teravaina hoida. Oletame, et soovitakse pildistada tuba, kusjuures lähem esc, mis veel „pildile peab mahtuma“, asub 2 m ja kaugeim — 6 m aparaadist eemal. Põlk tuhmklaasile näitab, kui täiesti avada võrdlemisi valgusjõulise objektiivi (teravustatagu alati võimalikult avatud objektiiviga), et võimata on teravustada nii, et 2 m ja 6 m kaugusel asuvad esemed oleksid ühevõrra teravad. Täiesti avatud objektiivi sügavusteravus pole küllaldane, et ühel ajal 2 ja 6 m ühevõrra teravalt kujutada.

Siinkohal tuleb mõista sügavusteravuse all objektiivi võimet kujutada ja ühevõrra teravalt edasi anda isekaugustel asuvaid esemeid.

Sügavusteravust võib tõsta aga diafragmeerides. Kuid enne, kui asuda diafragmeerimisele, tuleb täpselt teada kauguse, mida soovitakse kõige meelsamini teravustada, sest ükski diafragmeerimine ei vii veel sihile. Oleks vale teravustada umbes 2 m ja siis sügavusteravuse saavutamiseks tugevasti diafragmeerida, veel eesklikum oleks teravustada 6 m ja siis diafragmeerida. Ülemäärane objektiivi katmine, mis mõlemil juhuseil vajalik, eriti aga viimasel juhul, et saada küllaldase teravuse, pikendaks ülemääraselt säritlusaega. On arvatavasti üldiselt teada, et 1 sekundilise säritlusaaja 1:6,3 ava juures,

muutub ava 1:9 puhul 2 sekundiliseks, 1:12,5 juures 4 sek., 1:18 juures 8 sek. jne. Tugeva diafragmeerimisega saavutatakse seega säritlusajad, millede kestvus tülikas, sageli isegi võimatu pildistuse õnnestumiseks. Sellepärast on soovitatav sihile jõuda võrdlemisi väikese diafragmeerimisega. Selleks on aga tarvilik mitte vaid õige diafragmeerimine, kuid eestkätt ka võimalikult hea teravustamine.

Tunduvalt lihtsalt ja täpselt võime kindlaks määrata kohasema teravustuse, kui toimime järgmiselt:

Teravustatakse lähem punkt ja peetakse meeles selle asend skaalal või põhilaua, siis teravustatakse kõige kaugem punkt ja mälestatakse ka selle asend. Mõõtes tollipulgaga nende kahe äärmise asendi keskpunkti, leiame kõige kohasema teravustuse. Olgu lähem punkt näiteks 2 m ja kaugeim punkt 6 m, siis vahemaa nende vahe teravustuse vahel on 10 mm. Kohasem teravustus asub seega 5 mm kaugusel kumbagist punktist. See reegel on maksevad eranditult.

Kahtluse korral teravustatagu ennem veidi enam ettepoole, kui tahupoole, kuna esiplaani teravus on tähtsam kui tagaplaani, eriti maastikupildistustel. Mida tugevamalt diafragmeeritakse, seda enam suureneb sügavusteravus. Teatud valguspiirdele vastab alati teatud sügavusteravus kui teravustatakse sarnaselt kauguselt ja sarnase tulipunktiga. Eriti tähtis on viimane asjaolu.

Mida pimedamaks muutub põletiskaugus, seda vähemaks muutub sügavusteravus muidu sarnastel olukordadel. Kuna tulitapi-kaugus suureneb võrdeliselt plaadi suurusele, siis muutub sügavusteravus sarnaste säritluskestvuste puhul seda vähemaks, mida suurem on plaadi ümbermõõt. Väikeste kaameratega diafragmeeritagu seega vähem, kui suurtega.

Omab keegi objektiivi 1:11 või 1:12,5, siis on tal juba ette suurem sügavusteravus, kui sel, kes valdab vaid 1:4,5 või 1:6,3, kuna esimene säritab teataval viisil kauemini. Diafragmeeritakse aga valgusjõulisema objektiivi 1:11-le või 1:12,5-le, siis tegelikult saavutatakse

sarnane sügavusteravus kui nõrgema valgusjõulise objektiiviga sama tulitapi-kaugusega normaalse katttega.

Kuidas diafragmeerida igal üksikul juhusel, kui juba leitud kohasem teravustus, vaadatagu tabelist, mis mahutatud igasse foto käsiraamatusse. Üldist reeglit selle kohta anda on võimata.

Kuna eelpoolkirjeldatus teravustamine ja diafragmeerimine pidid koos töötama teatud kindla sihi saavutamiseks, on diafragmeerimisel, olenematult teravustamisest, täita tarviduse korral veel eriline funktsioon, nimelt vähendada valgust, kui katik, eriti soodsais valgussuhteis, ei tööta küllalt kiirelt ja kui plaat, täiesti avatud objektiivi puhul, saaks ülisäritletud, isegi katiku võimalikult kiirel langemisel. Näiteks: kavatsetakse pildistada mägestikus või merel mõnda kaugget maastikku ühes pilvedega. Säritlusemõõdiku järele tuleks täie avause juures, umbes 1:6,3, säritleda $\frac{1}{500}$ sekundit, katik võimaldab aga äärmise kiirusena vaid $\frac{1}{100}$ sek. Sügavusteravuse saavutamiseks poleks vajalik diafragmeerida, kuna ese asub lõpmatuses. Diafragmeerima peab aga siiski ja nimelt 1:12,5-le, kui soovitakse ära hoida ülisäritluse, sest asetades diafragma 1:6,3 pealt 1:12,5-le, lungeb säritlusaeg $\frac{1}{500}$ -lt $\frac{1}{125}$ sekundile, viimane lähineb sedavõrd $\frac{1}{100}$ -le, et võime täiesti rahulikult kasutada tähendatud kiirust.

Mina isiklikult kasutan diafragmeerimist veel kolmandama sihi saavutamiseks. Nimelt, kui ma ei tarvita tuhmklaasi ja pole täiesti kindel, kas kaugus on hinnatud täpselt, siis diafragmeerin igaks juhuseks 1:9 või 1:12-le.

Lähemal ajal algavad
Tallinna Fotoühingu

Suvisõidud.

Astuge liikmeks!

RAAMATUD

Agfa esindaja H. Paulsen, Tallinn, Kaarli puistee 11: 1) „Agfa-Box Nr. 54 käitlemisõpetus“, 2) Agfa-Box Nr. 64 käitlemisõpetus; 3) Agfa-Photoblätter jaanuari-, veebruar-, märtsi-, aprilli- ja mailuu vihud.

Kodak' esindaja H. Sahme, Tallinn, Rataskaevu 2: Kodak-katalog.

Hugo Meyer & Co, Görlitz: rikkalikult heade piltidega ilustatud brošüür: „Gegenlichtaufnahmen“.

The Royal Photographic Society of Great Britain, London W. C. 1, 35 Russel Square — ilusa ajakirja „The Photographic Journal“ aprillikuu number ilmus erivihuna „Photography in Science, Art and Industry“ (Fotograafia teaduses, kunstis ja tööstuses). Hind 3 sh.

Wauckosin & Co, Frankfurt a. M., Kaiserstr. 50: ilus 40-lhk. kunsttrükk-paberil brošüür „Die wundervolle Plaabel-Makina“.

Zeiss Ikon, Dresden: rida ilusaid prospekte: 1) Ortho Ultra Rapid 23" Sch; 2) Projektionsapparat für Röntgen-Negative; 3) Schmalfilm-Projektor; 4) Filme mit Zeiss Ikon Kinamo N. 25; 5) Zeitlupe.

FOTOERIÄRI GERO

OMANIK GEORG ROTH

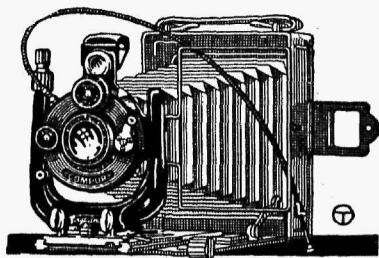
Tallinn, Kullasepa t. 13
Telefon 434-16

Agfa
Byk
Gevaert
Guilleminot
Imperial
Kengott
Kraft & Steudel
Kodak
Mimosa
Tecutz
Satrap
Virgin
Voigtländer jne.

FOTOTOODANG
MITMEKESISEMAS VALIKUS

AMATÖÖRTÖÖDE VASTUVÕTT

U hingutele ja nende
liikmetele erillised soodustused

FOTOVÕISTLUS

„Kunimaid pilte Eestist” 1931–1933

1. aprilli tähtpäeva tulemused.

Jury, 3. mail peetud istungil, koosseisus Tallinna Fotoühingust härra dir. A. Kuusik (esimees), D. Hint ja H. Sallert, Eesti Fotoklubist härra J. Klasmann ja Estl. V. d. Amat. Phot. härra E. Korjus otsustas 38 pildist auhinnastada järgmiseid:

II a u hind (suur hõbeauraha): Naissaar, jäätanud rannakivid (J. Sarapuu). III a u hind (väike hõbeauraha): Kehra, jõemaastik (H. Malm); Tallinn, üldvaade Kadriorust (J. Paalmann); Naissaar, Taani kuninga park talvel (J. Sarapuu). IV a u hind (suur pronksauraha): Vääna, jõemaastik (H. Malm); Vääna, jõesuu (J. Paalmann); Võru, 1) Kirepi oja ja 2) Võru park (Joh. Urtson). V a u hind (väike pronksauraha): Kehra, raudteesild (H. Malm); Tallinn, Virumäelt (J. Paalmann).

Vastavad diplomid on auhinnasaajaile välja saadetud.

T. F. juhatus tänab siinkohal nii jury liikmeid kui piltide saatjaid nähtud vaeva eest ja loodab, et järgmiseks tähtpäevaks, s. o. 1. juuliks, kogub rohkem pilte kui esimeseks.

Jury on auhinna määramisel arvestanud nii tehnilise kui ka kunstilise küljega ja kui Grand Prix ning I auhind välja andmata jäid, ja kui mõne osavõtja enesetunne ehk kuidagi riivatud, siis ei peaks see põhjust andma tulevikus eemale jäämiseks — vaid enesekriitikas tuleks karmim olla. Üldiselt aga olid esitatud pildid päris huvitavad ja tasapinnalt igatahes kaugelt kõrgemad kui tavaline turutöö, mida tunneme siin müügil olevate piltpostkaartide näol.

Eesti fotoarhiivi loomiseks on seega esimene samm astunud ja sellesse 10 pilti paigutatud, milliseid tarvitamiseks kasutada palub T. F. juhatus.